

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Z. K.**, zastoupeného Jiřím Drápalem, advokátem se sídlem Horní náměstí 12, Vsetín, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Zlínského kraje**, se sídlem J. A. Bati 5637, Zlín, proti rozhodnutí o uložení blokové pokuty ze dne 24. 1. 2013, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 4. 2013, čj. 22 A 20/2013 – 8,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2013, čj. KRPZ-8742/PŘ-2013-150007, byla žalobci v blokovém řízení uložena pokuta ve výši 2000 Kč za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

2. Dne 28. 1. 2013 žalobce podal podnět k provedení přezkumného řízení. Přípisem ze dne 5. 3. 2013, čj. KRPZ-10236-7/ČJ-2013-1500DP-PZE, žalovaný sdělil žalobci, že neshledal důvod k zahájení přezkumného řízení podle § 95 odst. 1 správního řádu.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí o uložení blokové pokuty žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji usnesením ze dne 23. 4. 2013, čj. 22 A 20/2013 – 8, odmítl.

4. Krajskému soudu z žalobních tvrzení a pokutového bloku vyplynulo, že žalobce souhlasil s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrdil, že údaje uvedené na bloku odpovídají skutečnosti a že převzal část A bloku.

5. Dále krajský soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, čj. 6 As 49/2003 – 46, č. 505/2005 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), podle kterého je žaloba proti rozhodnutí vydanému v blokovém řízení nepřipustná. Tento výklad je v souladu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a s ním související judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, podle které se trestním obviněním rozumí i obvinění z přestupku. Pokud by žalobce vyjádřil nesouhlas s uložení pokuty v blokovém řízení, bylo by zahájeno „klasické“ řízení o přestupku. Krajský soud neshledal v postupu orgánu ukládajícího pokutu žádný prvek nátlaku, který by mohl zpochybnit rozhodnutí žalobce souhlasit s projednáním věci v blokovém řízení. Žalobce tedy měl k dispozici prostředky pro svou obranu, kterými mohl vytknout správnímu orgánu nedostatečné zjištění skutkového stavu.

6. Žalobce nevyčerpal procesní prostředky k ochraně svých práv. Jedinou možností, jak lze dosáhnout projednání přestupku ve standardním správním řízení, je odmítnout zaplatit uloženou pokutu. To se však v posuzované věci nestalo.

7. Smysl blokového řízení spočívá v tom, že se jedná o řízení rychlé a efektivní, nastolující okamžitou právní jistotu. Proto se zásadně nepořizuje dokumentace, protokoly a další podklady. Přezkum blokového řízení není možný, protože rozhodnutí o uložení blokové pokuty není odůvodněno.

III.

8. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s.

9. Podle stěžovatele jde v posuzované věci o výjimečný případ, kdy ve správním soudnictví lze přezkoumat i blokové řízení o uložení pokuty. Stěžovatel v žalobě tvrdil, že s uložení blokové pokuty souhlasil v tísní a jednal v omylu. Krajský soud tato tvrzení řádně nevyhodnotil. Stěžovatel byl přesvědčen, že u něj byly dány objektivní důvody, které vedly ke stavu tísně. K uložení blokové pokuty došlo po hodinovém jednání, což stěžovatel dokládá záznamem tachografu. Stěžovatel prováděl dopravu pro zákazníka, časová prodleva by znamenala zmaření další dopravy do zahraničí. Policisté vyvíjeli na stěžovatele nátlak a uvedli jej v omyl, protože mu sdělili jiný počet bodů, ukládaných za posuzovaný přestupek.

10. Z odůvodnění napadeného usnesení není zřejmé, zda krajský soud opatřil spis týkající se dané věci. Posuzovaný přestupek byl předmětem řízení také u Odboru služby dopravní policie žalovaného (čj. KRPZ-10236-7/ČJ-2013-1500DP-PZE).

11. Závěrem stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, čj. 9 As 25/2010 – 44, podle kterého přezkum rozhodnutí o uložení blokové pokuty není vyloučen, pokud je udělení souhlasu s provedením blokového řízení sporné.

IV.

12. Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že námitky stěžovatele týkající se nesvobody vůle nelze podřadit pod „*vis absoluta* ani *compulsiva*“. Tyto námitky nejsou pravdivé a jejich cílem je pouze oddálit účinky záznamu 12 bodů do registru řidičů, tj. pozbytí řidičského oprávnění. Usnesení krajského soudu je v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které přezkum rozhodnutí vydaných v blokovém řízení není ve správním soudnictví přípustný, nejsou-li dány důvodné pochybnosti o tom, že žalobce byl účastníkem blokového řízení. Takové pochybnosti v posuzované věci nevystaly.

V.

13. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

14. Kasační stížnost není důvodná.

15. Nejvyšší správní soud nejprve předeseílá, že napadeným rozhodnutím krajský soud odmítl žalobu stěžovatele jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s., protože stěžovatel nevyčerpal v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky. Směřuje-li kasační stížnost proti usnesení soudu o odmítnutí žaloby, lze ji podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., protože krajský soud nepřistoupil k meritornímu projednání věci (viz např. rozsudek ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 – 97, č. 625/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud může přezkoumat pouze zákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby a případná procesní pochybení krajského soudu, která předcházela vydání tohoto rozhodnutí. Pro řešení této otázky je rozhodná povaha blokového řízení jako zvláštního druhu řízení o přestupcích.

16. Podle § 84 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, lze přestupek projednat uložení pokuty v blokovém řízení, jestliže (1) je spolehlivě zjištěn, (2) nestačí domluva a (3) obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit. Podle odstavce 2 téhož ustanovení se proti uložení pokuty v blokovém řízení nelze odvolat.

17. Je zřejmé, že pro uložení pokuty v blokovém řízení musí být kumulativně splněny všechny tři podmínky uvedené v citovaném ustanovení. Správní orgán si po odhalení skutku a ztotožnění osoby, která se jej dopustila, učiní úsudek o tom, zda jsou splněny zákonné podmínky pro jeho projednání v blokovém řízení. Udělí-li obviněný z přestupku

souhlas, tj. je ochoten pokutu zaplatit, správní orgán vystaví pokutový blok, jehož převzetí obviněný potvrdí svým podpisem. Tím souhlasí s vyřízením věci v blokovém řízení, potvrzuje své zavinění za přestupek a dále i veškeré tam uvedené skutečnosti, tj. zejména, že přestupek byl spolehlivě zjištěn a že odpovídá tam uvedenému popisu. Po tomto potvrzení a po oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení již nejsou vyhledávány žádné důkazní prostředky, není prováděno dokazování za účelem posouzení skutkového a právního stavu. Proti uložení pokuty v blokovém řízení není možné odvolání. Obviněný se svým souhlasem vyjádřeným podpisem bloku dobrovolně vzdává důkladnějšího zjišťování skutkového stavu věci v řízení o přestupku, a tím v důsledku i opravných prostředků (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 3. 2013, čj. 1 As 21/2010 – 65, č. 2838/2013 Sb. NSS).

18. Již v rozsudku ze dne 29. 12. 2004, čj. 6 As 49/2003 – 46, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„plně respektuje právo na spravedlivý proces, jehož podstatnou složkou je právo na projednání věci nezávislým soudem, nicméně je-li podle § 68 písm. a) s. ř. s. žaloba nepřípustná tehdy, nevyužil-li žalobce opravných prostředků v řízení před správním orgánem, které zákon připouští, pak musí být nepřípustná i tam, kde žalobcovo právo na podání opravného prostředku zůstalo nevyužito z toho důvodu, že žalobce nehodlal vést příslušné správní řízení ani v prvním stupni a spokojil se s ukončením věci v blokovém řízení.“* Citované závěry potvrdil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 12. 3. 2013, čj. 7 As 100/2010 – 65, č. 2837/2013 Sb. NSS (body 54 a 55). Žaloba proti rozhodnutí vydanému v blokovém řízení je tedy nepřípustná podle § 68 písm. a) s. ř. s., protože přestupce svým jednáním (neudělením souhlasu s projednáním věci v blokovém řízení) nevyvolal „běžné“ řízení o přestupku, a nevyčerpal tak opravné prostředky, které by mu toto řízení poskytlo (obdobně srov. např. rozsudky ze dne 9. 4. 2013, čj. 2 As 133/2012 – 27, ze dne 5. 4. 2013, čj. 3 As 17/2012 – 23, ze dne 13. 3. 2013, čj. 7 As 191/2012 – 22, nebo ze dne 11. 4. 2013, čj. 9 As 143/2012 – 33).

19. Z pokutového bloku, který stěžovatel doložil v řízení před krajským soudem, bylo zřejmé, že stěžovatel pokutový blok podepsal. Stěžovatel tuto skutečnost nezpochybňoval, v žalobě i v kasační stížnosti opakovaně podotkl, že spáchání přestupku stvrdil svým podpisem na pokutovém bloku. S vystavením bloku a projednáním věci v blokovém řízení tedy vyslovil souhlas. Tímto jednáním se stěžovatel vzdal práva na projednání věci v „běžném“ správním řízení, možnosti brojit proti rozhodnutí opravnými prostředky i možnosti následně podat správní žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s. Krajský soud proto postupoval správně, pokud odmítl žalobu stěžovatele podle § 68 písm. a) s. ř. s.

20. Krajský soud se podle stěžovatele nezabýval žalobní námitkou, že souhlasil s uložení blokové pokuty v tísni, v omylu o stavu bodového hodnocení v registru řidičů a pod nátlakem policistů. Stížní námitka byla důvodná, protože krajský soud opomněl vypořádat předmětnou žalobní námitku. Toto pochybení však nemělo vliv na zákonnost napadeného usnesení. Nemohlo totiž ničeho změnit na podstatných závěrech krajského soudu, které vyšly ze zjištění, že stěžovatel podepsal pokutový blok a že rozhodnutí v blokovém řízení vydané na základě souhlasu obviněného z přestupku není přezkoumatelné ve správním soudnictví. Jakkoliv Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení nepřezkoumatelným, považoval za vhodné doplnit závěry krajského

soudu i ve vztahu k námitkám, které stěžovatel obdobně jako v žalobě uplatnil i v kasační stížnosti.

21. Stěžovatel tvrdil, že s uložením blokové pokuty souhlasil v tísní, pod nátlakem a v omylu. Je nutno znovu zdůraznit, že podpisem pokutového bloku obviněný z přestupku souhlasí se splněním všech podmínek pro vydání rozhodnutí v blokovém řízení. Stěžovatel nezpochybnil svůj podpis na pokutovém bloku v průběhu správního ani soudního řízení. Naopak potvrdil (v žalobě i kasační stížnosti), že pokutový blok podepsal. Stěžovatel tvrzení o nátlaku, tísní a omylu nepodpořil žádnými konkrétními důkazy, s výjimkou výpisu z tachografu a jeho tvrzení zůstala převážně pouze v obecné rovině. Stěžovatel měl a mohl vyslovit nesouhlas s projednáním věci v blokovém řízení, pokud se domníval, že policisté vůči němu vystupují neoprávněně či šikanózně. V „běžném“ správním řízení mohl námitky týkající se postupu policistů řádně uplatnit.

22. K tvrzené časové tísní, v níž stěžovatel údajně podepsal pokutový blok, je nutno uvést, že časovou tíseň lze hodnotit pouze jako subjektivní stav pociťovaný na straně stěžovatele. Bylo pouze na jeho uvážení, nakolik tento stav ovlivní jeho rozhodování ohledně volby způsobu projednání přestupku. Stěžovatel si (zvláště jako osoba samostatně výdělečně činná s předmětem podnikání silniční motorová doprava) musel být vědom, že podpisem pokutového bloku stvrzuje skutečnosti v něm uvedené, tj. svoji identifikaci, popis přestupkového jednání, jeho kvalifikaci a výši uložené pokuty (srov. rozsudek ze dne 6. 6. 2013, čj. 9 As 125/2012 – 33, obdobně srov. rozsudek ze dne 31. 7. 2013, čj. 4 As 81/2012 – 48).

23. Pokud policisté stěžovateli sdělili, že jeho vozidlo bude podrobeno technické kontrole, nelze ani takový postup bez dalšího považovat za nátlak, který by stěžovateli znemožnil rozhodnout se, zda chce předmětný přestupek projednat v blokovém řízení, nebo v „běžném“ správním řízení. K námitce, že policisté uvedli stěžovatele v omyl ohledně jeho bodového stavu v registru řidičů lze uvést, že řidič si má být vědom pravidel silničního provozu i sankcí, které mu mohou být uloženy za jejich porušení. Ani skutečnost, že je řidič přesvědčen o určitém stavu svého bodového hodnocení a následně zjistí, že jeho bodové hodnocení je vyšší, nemůže vést ke zpochybnění blokového řízení. Stěžovatel rovněž namítl, že se uložení blokové pokuty „podvolil“ po hodinovém jednání, což doložil záznamem tachografu. Ani tímto tvrzením stěžovatel nemohl založit přípustnost žaloby, protože nezpochybnil, že vyslovil souhlas s projednáním věci v blokovém řízení a uložením blokové pokuty. Stěžovatelem tvrzené skutečnosti pak nebyly charakteru, který by stěžovateli znemožnil odepřít souhlas s projednáním věci v blokovém řízení a trvat na projednání přestupu ve standardním správním řízení.

24. Stěžovatel dále namítl, že z napadeného usnesení není zřejmé, zda si krajský soud pro své rozhodování opatřil správní spis. Připomněl, že ve věci podal podnět k zahájení přezkumného řízení. Z obsahu spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud vyšel z dostatečně zjištěných skutkových okolností a měl k dispozici veškeré podklady nutné pro odmítnutí žaloby pro nepřípustnost, tj. žalobní tvrzení a kopii napadeného rozhodnutí vydaného v blokovém řízení, kterou stěžovatel přiložil k žalobě. Lze podotknout, že blokové řízení je řízením hospodárným a efektivním, nastolujícím okamžitou právní jistotu. Dokumentace, protokoly a další podklady, které tvoří správní

spis v „běžném“ správním řízení, se proto v zásadě nepořizují (viz usnesení ze dne 24. 7. 2008, čj. 2 As 47/2008 – 30).

25. Zmínka stěžovatele, že ve věci podal podnět k zahájení přezkumného řízení, nebyla pro posouzení věci rozhodná, protože stěžovatel napadl žalobou rozhodnutí vydané v blokovém řízení, nikoliv přípis, kterým mu bylo sděleno, že nejsou dány důvody pro zahájení přezkumného řízení. Podání podnětu k zahájení přezkumného řízení a jeho vyřízení nemělo na přípustnost žaloby žádný vliv. Navíc podnět k přezkumnému řízení nelze považovat za prostředek k ochraně práva, který by bylo nutno vyčerpat před podáním správní žaloby. Přezkumné řízení je dozorčí prostředek, který není v procesní dispozici účastníka řízení (viz § 94 odst. 1 správního řádu). Sdělení, jímž správní orgán reaguje na podnět k zahájení přezkumného řízení, nepředstavuje správní rozhodnutí přezkoumatelné ve správním soudnictví (viz rozsudek ze dne 12. 10. 2010, čj. 2 As 81/2010 – 42).

26. V závěru kasační stížnosti stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, čj. 9 As 25/2010 – 44. Toto rozhodnutí není v posuzované věci použitelné, protože vycházelo z odlišných skutkových okolností. V uvedeném případě obviněný z přestupku zpochybňoval udělení souhlasu k projednání věci v blokovém řízení. Opakovaně namítl, že spáchání přestupku mu není známo, není si vědom toho, že by se měl vytýkaného přestupku v minulosti dopustit, ani že by mu za tento přestupek měla být uložena bloková pokuta. Obviněný tedy jednoznačně zpochybnil, že by se předmětného přestupku dopustil nebo že by s jeho projednáním v blokovém řízení poskytl nezbytný souhlas. Krajský soud se s touto námitkou nevypořádal, a Nejvyšší správní soud proto zrušil napadené usnesení pro nepřezkoumatelnost. V nyní posuzované věci však stěžovatel nenamítl, že by si vytýkaného jednání nebyl vědom, a nezpochybnil, že souhlasil s projednáním věci v blokovém řízení a tento souhlas vyjádřil podpisem na pokutovém bloku. Závěry rozsudku, kterého se stěžovatel dovolával, proto na posuzovaný případ nedopadají.

27. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení krajského soudu nezákonným či nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

28. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. ledna 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu